

Zorginkoopbeleid Extramurale Farmacie

Verduurzamen van zorg Zvw 2026

Inleiding

Als zorgverzekeraars willen we – naast verduurzaming van onze eigen organisatie – ons inzetten om de verduurzaming van het gehele zorglandschap te versnellen (Zvw- en Wlz-breed). De [Green Deal Duurzame Zorg](#) (GDDZ3.0), die ondertekend is door Zorgverzekeraars Nederland, de verschillende zorgbranches, individuele zorgverzekeraars en veel zorgaanbieders, vormt hiervoor de basis. Veel zorgaanbieders/leveranciers hebben inmiddels grote of kleinere stappen gezet om hun zorg te verduurzamen. Via ons zorginkoopbeleid willen we zorgaanbieders aansporen om verder te werken aan de doelen en afspraken uit de GDDZ3.0. Als zorgverzekeraars zorgen we voor gelijkgericht beleid en sluiten zoveel mogelijk aan op de focuspunten die de zorgbranches het belangrijkst vinden.

CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive)

Alle zorgverzekeringsbedrijven moeten -conform de Europese wet CSRD- rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu. Dit omvat de impact van de eigen bedrijfsvoering, én de impact van de gehele keten van zorgaanbieders en (toe)leveranciers. De komende jaren werken de zorgverzekeringsbedrijven uit hoe ze compliant kunnen rapporteren. Een van de belangrijke uitgangspunten is het minimaliseren of voorkomen van administratieve lasten. Bijvoorbeeld door zoveel als mogelijk reeds beschikbare informatie te gebruiken. We kunnen echter nog niet uitsluiten dat we geen informatie bij zorgaanbieders hoeven uit te vragen.

Als dit het geval is verwachten wij van zorgaanbieders dat zij informatie aanleveren als wij die uit hoofde van de CSRD-verplichtingen nodig hebben. Vóór 1 oktober 2025 geven we definitieve duidelijkheid over eventuele benodigde metingen gedurende 2026 voor onze CSRD-rapportages 2026.

Meer informatie hierover kunt u vinden via het [dossier Duurzaamheid](#) op de website van ZN.

Op 26 februari 2025 presenteerde de Europese Commissie het 'Omnibus pakket'. Het is een voorstel tot vereenvoudiging van EU-duurzaamheidswetgeving, dat nog parlementair in behandeling is.

- Of, en in welke mate, dit wetswijzigingsvoorstel tot aanpassingen in de CSRD-rapportageverplichting zal leiden, is nu niet te zeggen.
- De verduurzamingsambities van zorgverzekeraars voor de zorgsector blijven onverminderd van kracht.
- Onder voorbehoud van de uitkomst van de parlementaire behandeling, blijven zorgverzekeraars voornemens om zorgaanbieders uiterlijk 1 oktober 2025 definitieve duidelijkheid te geven over eventuele benodigde metingen gedurende 2026 voor de CSRD-rapportages 2026.

Zorginkoopbeleid 2026 generiek

De zorgverzekeraars willen bijdragen aan het verlagen van de klimaat- en milieu impact van de zorg. Dit doen we door, naast verduurzaming van de eigen bedrijfsvoering, zorgaanbieders te stimuleren om (verder) te verduurzamen door in gesprek te gaan en samen naar initiatieven en oplossingen te zoeken.

We verwachten van zorgaanbieders dat zij:

- zich inspannen om bij te dragen aan het realiseren van de doelen van de Green Deal Duurzame zorg 3.0;
- duurzaamheid verankeren in hun strategie; van kleinere zorgaanbieders verwachten we aandacht voor duurzaamheid in plannen en ontwikkelingen;
- in hun jaarverslag of duurzaamheidsverslag rapporteren over hun duurzaamheidsprestaties voor zover beschikbaar bij de zorgaanbieder;
- aantoonbaar voortgang boeken op de uitvoering van het mobiliteitsplan¹ gericht op terugdringen CO₂-emissie ten gevolge van vervoerbewegingen van medewerkers via de beschikbare [rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit](#) alleen van toepassing bij zorgaanbieders met meer dan 100 fte).

We dragen bij aan inspiratie en handelingsperspectief voor zorgaanbieders door de verspreiding van groene voorbeelden in de zorgsector. Zie [tabel groene initiatieven](#) voor Groene Initiatieven die de zorgverzekeraars daartoe hebben verzameld of de websites van de GDDZ3.0 en Groene Zorgalliantie (GZA).

Specifiek voor extramurale farmacie

Zowel de zorgverzekeraars als de KNMP hebben de GDDZ 3.0 ondertekend. Zorgverzekeraars gaan met de apotheekketens in gesprek over de duurzaamheidsinspanningen en -prestaties van hun leden. Daarbij focussen we op de volgende onderwerpen en acties uit het Uitvoeringsplan GDDZ 3.0 van de KNMP en het [KNMP brancheplan Verduurzamen openbare Farmacie \(maart 2024\)](#):

- Terugdringen van medicijnverspilling door gepast verstrekken, doorgebruik thuismedicatie² en bijvoorbeeld deelname aan deelmarktplaats.³ Elke zorgaanbieder heeft hiervoor een plan van aanpak en voert dat aantoonbaar uit;
- Patiënten actief informeren over inzameling van niet-gebruikte medicijnen via de apotheek en steekproefsgewijs monitoren welke restanten worden ingeleverd.⁴ Deelnemen aan de landelijke campagne “Week van ons water”;
- Gepast gebruik van medicatie stimuleren in afstemming met voorschrijvers en patiënten:
 - Tijdig afbouwen medicatie, bewaken behandelduur, volgen stop- en startcriteria⁵ en tijdig evalueren medicatiegebruik, bijvoorbeeld bij uitgiftemoment herhaal-medicatie. Concreet

¹ Mobiliteitsplan, zoals opgenomen in de GDDZ 3.0 artikel 4.2.e

² Doel KNMP is dat 80% van apotheken doorgebruik thuismedicatie ondersteunt.

³ KNMP streeft ernaar dat in 2026 50% van de openbare apotheken is aangesloten bij deelmarktplaats voor vraag en aanbod van medicijnen.

⁴ Doel KNMP is dat in 2026 alle openbare apotheken de mogelijkheid bieden om niet gebruikte geneesmiddelen veilig in te kunnen leveren.

⁵ [Module Minderen en stoppen van medicatie](#) (KNMP, NHG en andere partijen 2020)

vragen wij hier aandacht voor bijvoorbeeld het verminderen van het gebruik van [protonpompremmers](#) of [statines](#) aan de hand van de beschikbare kennisdocumenten;

- Geneesmiddelen met een lagere milieu- of klimaat impact; concreet vragen we aandacht voor geneesmiddelen met een lagere milieu- of klimaatimpact zoals het bevorderen van het gebruik van poederinhalatoren in plaats van dosis-aerosolen in verband met het sterke broeikas effect van dosis-aerosolen of andere voorbeelden die meer impact maken;
- Het inzetten van niet-medicamenteuze interventies die mogelijk het gebruik van medicatie voorkomen;
- Verduurzamen van bedrijfsvoering en vastgoed waarvoor de mogelijkheden beschreven staan in de Toolkit Groene Apotheek van de KNMP.

Waar mogelijk ondersteunen we zorgaanbieders met kennis en tools zoals voorbeelden van groene initiatieven die bij enkele apothekers geïmplementeerd zijn, bewezen impact hebben op duurzaamheid en kostenbesparend of kostenneutraal zijn. Zie de [tabel groene initiatieven](#). Goede voorbeelden zijn ook te vinden in de 'Inspiratiegids verspil geen pil' van de Coalitie Duurzame Farmacie en de 'Toolkit Groene Apotheek' van de KNMP.